

Udskrift af dombogen

/atp

DOM

Afsagt den 18. november 2015 i sag nr. BS 1-530/2015:

A

mod
Ankenævnet for Patienterstatningen
Finsensvej 15
2000 Frederiksberg

Sagens baggrund og parternes påstande

Denne sag, der er anlagt den 22. maj 2015, drejer sig om, hvorvidt en mulig skade, der opstod i forbindelse med en brystforstørrende operation på en klinik i Sverige er omfattet af § 19, stk. 1, i lov om klage- og erstatningsadgang inden for sundhedsvæsenet.

A har nedlagt påstand om, at Patientskadeankenævnet tilpligtes at anerkende, at A ved operationen den 18. oktober 2011 er blevet påført en skade, som er omfattet af lov om klage- og erstatningsadgang inden for sundhedsvæsenet § 19, stk. 1.

Ankenævnet for Patienterstatningen har nedlagt påstand om frifindelse.

Oplysningerne i sagen

I efteråret 2011 kontaktede A B med henblik på at få udført en brystforstørrende operation. Den 6. oktober 2011 var hun til konsultation og forundersøgelse hos B. Operationen blev udført den 18. oktober 2011 på en klinik i Sverige.

A søgte den 26. marts 2014 erstatning hos Patienterstatningen, idet hun anførte, at hun var blevet påført en skade under operationen.

Patienterstatningen traf den 22. august 2014 følgende afgørelse:

"...

Jeres j.nr.: A

Patienterstatningen har 26. marts 2014 modtaget din anmeldelse om erstatning i forbindelse med A's B behandling på B

Afgørelse

Vi kan ikke behandle sagen. Afgørelsen er truffet efter lov om klage- og erstatningsadgang inden for sundhedsvæsenet § 19, stk. 1.

Sagsfremstilling

Du har søgt erstatning, fordi du mener, at A er blevet påført en erstatningsberettigende skade i forbindelse med behandlingen B, hvor hun modtog plastikkirurgisk behandling, og siden blev opereret på dennes søster-klinik i Sverige.

Det fremgår af anmeldelseskemaet, at du mener, at skaden er sket i forbindelse med en brystforstørrende operation den 18. oktober 2011 og består i "fejlbehandling/komplikation, som har medført reoperationer og et forsæt forløb", og du har i fremsendelsesbrevet præciseret, at "alle aftaler, forundersøgelser mv. er foregået i Danmark efter henvendelse via den danske klinik".

Det bemærkes, at det af journalmaterialet fra B, som vi modtog 26. juni 2014, ikke klart fremgår, om undersøgelserne og operationerne er blevet udført på B eller på søsterklinikken i Sverige. Under telefonsamtale af 15. august 2014 har B imidlertid oplyst, at man på klinikken i Danmark kun laver Botox- og filler-behandlinger, og at alle operative indgreb, herunder alle brystoperationer, foregår på deres klinik i Sverige.

Vi har på baggrund af din anmeldelse, journalmateriale og sagens øvrige oplysninger lagt følgende hændelsesforløb til grund for afgørelsen:

A var 6. oktober 2011 til for undersøgelse på B med henblik på at få foretaget en brystforstørrende operation.

Operationen blev foretaget på søsterklinikken i Sverige 18. oktober 2011.

A var efterfølgende til flere kontroller, og hun

blev 24. januar 2012 opereret på søsterklinikken i Sverige på grund af kapseldannelse i venstre bryst.

Efter yderligere kontroller blev A 7. august 2012 på ny opereret på søsterklinikken i Sverige hvor hun fik indsat nogle større silikoneimplantater.

A fik 17. september 2012 fjernet begge implantater på søsterklinikken i Sverige.

Efter yderligere kontroller blev A 29. januar 2014 på ny opereret på søsterklinikken i Sverige, hvor hun fik indsat nogle nye silikoneimplantater.

Begrundelse

Lov om klage- og erstatningsadgang inden for sundhedsvæsenet gælder kun for skader, der er påført i Danmark eller for skader, der er sket i udlandet, hvis behandlingen er foretaget der efter sundhedsloven. Det betyder, at patienten skal være henvist af de danske sundhedsmyndigheder til den pågældende behandling i udlandet.

Dette fremgår af klage- og erstatningslovens § 19, stk. 1, og stk. 3.

Da operationen 18. oktober 2011 (og de efterfølgende operationer) er foregået på søsterklinikken i Sverige, og da behandlingen skete på A eget initiativ og uden henvisning fra de danske sundhedsmyndigheder, kan vi ikke behandle sagen.

Det forhold, at forundersøgelsen 6. oktober 2011 og kontrollerne mellem operationerne fandt sted på B, kan ikke føre til en ændret vurdering.

Vi må derfor henvise dig til at kontakte patienterstatningen i Sverige. Patientförsäkringen LÖF (www.patientforsakring.se/), hvis dette ikke allerede er sket.

..."

Patienterstatningens afgørelse blev indbragt for Patientskadeankenævnet, der ved afgørelse af 2. december 2014 tiltrådte Patienterstatningens afgørelse af 22. august 2014 af de grunde, som er anført af Patienterstatningen.

Parterne har under sagen tiltrådt den sagsfremstilling, der er anført i Patienterstatningens afgørelse af 22. august 2014.

Forklaringer

A har forklaret, at hun ringede til B i oktober 2011 efter at have været inde på klinikens hjemmeside. Hun kom efter aftale ind til en konsultation hos C. Da hun ankom til klinikken, fik hun udleveret et skema, som hun skulle udfylde og aflevere til en sygeplejerske. Derefter talte hun med C. Hun skulle forklare, hvorfor hun ville have en brystforstørrende operation. Hun fik målt sit blodtryk, og C mærkede og kiggede på hendes bryster. Hun lod størrelsen af implantaterne være op til C. Hun bad om, at der ikke kom så meget ar, og derfor skulle operationen laves gennem brystvorten. Hun fik at vide, at det sagtens kunne lade sig gøre. C fortalte, at operationen skulle foregå i Sverige, og mere om hvordan operationen nærmere skulle foregå. C fortalte ikke noget om, hvorfor operationen skulle foregå i Sverige.

Det var afgørende for hende, at operationen skulle foretages af C som hun var tryk ved. Hun fik at vide, at det var C der skulle foretage operationen. Alle sygeplejerskerne var svenske. Operationen blev foretaget i Sverige og stingene blev fjernet på klinikken B. Hun havde også været til samtale et andet sted, men valgte B, da hun følte sig mest tryk ved C. Hun havde ikke hørt om B før. Hun kan ikke huske, om hun på hjemmesiden havde læst, at operationen skulle foregå i Sverige. Hun fik det i hvert fald at vide af C ved konsultationen. Hun havde ikke tænkt på, om hendes rettigheder så ville være dårligere. Hun havde hørt om kosmetiske operationer i udlandet, som var meget billigere, men så skulle man også rejse langt.

C har forklaret, at han dengang var ansat på B og havde konsultationer i Sverige og Danmark. Han fik bare præsenteret et program, der var lavet klar til ham. B ligger både i Sverige og DK. Han var ansat af B og fik sin løn udbetalt i svenske kroner. Han er ikke længere ansat som lønmodtager, men er nu tilknyttet som konsulent. Han starter altid med at spørge patienten, hvorfor hun kommer. Patienten udfylder et helbredsskema, for at de kan foretage en sundhedsscreening inden en eventuel operation. Han vurderer det enkelte tilfælde og forklarer om risiko og bivirkninger ved en operation både mundtligt og skriftligt. Operationer bliver altid foretaget i Sverige. Der er ikke operationsfaciliteter i Danmark. Han slutter altid en konsultation af med at sige, at "du er klar over, at operationen foregår i Sverige", og 99 % af patienterne svarer "ja".

Han kan godt huske forløbet med A. A blev opereret i Sverige og var til forundersøgelse i Danmark. Alle operative indgreb blev foretaget i Sverige. Foreholdt journalen fremlagt som bilag A forklarede han, at man ikke kan se det af journalen.

Han var ikke i detaljer klar over, at patienternes rettigheder kunne være forskellige alt efter, hvor en operation blev foretaget. De har af Patientforsikringen fået at vide, at den danske patientforsikring dækker danske statsborgere, som bliver opereret i Danmark, og at tilsvarende gælder for den svenske patientforsikring. Han har fået at vide, at B derfor har tegnet en forsikring til at dække i et tilfælde som A's hvor en dansk statsborger er opereret i Sverige. Det fik han at vide ved sin ansættelse i juni 2011. Han er uddannet speciallæge i plastikkirurgi i 1991 og fik dermed sin speciallægeautorisation. Den autorisation kan umiddelbart konverteres til anvendelse i de andre nordiske lande. Han er på den måde blevet autoriseret i Sverige. Patienterne opereres i Sverige og kommer til efterkontrol i Danmark. Her er det en sygeplejerske, der fjerner sting o.s.v. og i tilfælde af problemer tilkalder en læge. Hvis der er behov for operation, sker det i Sverige

Parternes synspunkter

A har til støtte for sin påstand i et påstandsdokument anført følgende anbringender, der er gentaget og uddybet under hovedforhandlingen:

"...

Til støtte for den nedlagte påstand gøres det gældende, at sagsøger er blevet påført en skade, som er omfattet af KEL.

Formålet med patientforsikringsordningen

Indledningsvist bemærkes det, at KEL (tidl. patientforsikringsloven) blev indført i 1992 med det formål at forbedre patienters retsstilling i forbindelse med skader, der opstod i forbindelse med behandlinger i det offentlige sygehusvæsen og lette adgangen til at søge erstatning for skaderne.

Ved lovændring i 1999 (lov nr. 395 af 2. juni 1999) blev den daværende patientforsikringslov udvidet til at omfatte behandlinger på private sygehuse, klinikker m.v. her i landet og udlandet, hvis behandlingen var finansieret af det offentlige sundhedsvæsen, jf. lovens § 1, stk. 4.

Ved en lovudvidelse der trådte i kraft den 1. januar 2004 (lov nr. 430 af 10. juni 2003), blev behandling på private sygehuse og klinikker tillige omfattet af ordningen - uanset om behandlingen var finansieret af det offentlige sundhedsvæsen eller ej. Kosmetiske behandlinger udført på egen regning på et privathospital blev således også omfattet af loven.

Formålet med lovudvidelsen var blandt andet at forbedre patienternes retsstilling, således at patienterne ville få samme retsstilling, hvad enten

de modtog sundhedsydelser fra offentligt eller privat regi.

Denne sag skal vurderes i lyset af formålet med indførelsen af dette patientvenlige system.

Lovens dækningsområde

Det fremgår af KEL § 19, stk. 1, nr. 1, at der ydes erstatning efter reglerne i denne lov til patienter eller efterladte til patienter, som her i landet påføres skade i forbindelse med undersøgelse, behandling eller lignende, som er foretaget på sygehus eller på vegne af dette.

Det gøres gældende i den forbindelse gældende, at operationen, der fandt sted i Sverige blev udført på vegne af B i Danmark, og at skaden dermed er omfattet af lovens anvendelsesområde, jf. § 19, stk. 1, nr. 1.

Med virkning fra den 1. januar 2004 trådte bekendtgørelse nr. 1097 af 12. december 2003 i kraft. Bekendtgørelsen fastsætter de nærmere regler for dækningsområdet for patientforsikringen.

Det fremgår af bekendtgørelsens § 1, stk. 1, at loven omfatter såvel offentlige som private sygehuse.

Endvidere fremgår det af bekendtgørelsens § 1, stk. 4, at skader forårsaget uden for sygehusets geografiske område er omfattet af lovens område, forudsat at behandlingen m.v. sker efter sygehusets anvisning og på sygehusets behandlingsansvar.

Det gøres gældende, at operationen blev udført i Sverige på B's anvisning og ansvar.

Uanset at sagsøgte selv tog initiativ til at få foretaget en brystforstørrende operation tog hun ikke initiativ til, at operationen skulle foretages i udlandet.

Det bestrides, at sagsøger selv tog initiativ til behandling i udlandet.

Det gøres samtidig gældende at det forhold, at B ikke foretager brystforstørrende operationer, jf. klinikkens oplysninger til Patienterstatningen (bilag 3) dokumenterer, at initiativet er kommet fra B.

Operationen blev udført på baggrund af sagsøgtes henvendelse til B. Henvendelsen skete som følge af markedsføring på klinikkens danske hjemmeside.

De indledende undersøgelser, opmåling af brystet mv. blev foretaget på

klinikken i Danmark. Behandlingsforløbet blev således planlagt og forberedt i Danmark, ligesom de efterfølgende kontroller efter operationen foregik på klinikken i Danmark.

Aftalen om operationen blev indgået i Danmark ligesom betalingen skete i Danmark.

Det gøres derfor gældende, at skaden er opstået som følge af en behandling, som er foretaget på vegne af en dansk klinik, jf. KEL § 19, stk. 1, nr. 1.

Særlig beskyttelsesværdig interesse

Det gøres endvidere gældende, at sagsøger på baggrund af sagsforløbet havde en berettiget forventning om at være underlagt den danske patientforsikringsordning.

Det gøres samtidig gældende, at det vil stride mod lovens formål om, at danske patienter har samme rettigheder hvad enten de er blevet behandlet i offentligt eller privat regi, hvis det lægges til grund, at sagsøgers patientskade ikke er omfattet af KEL.

I forlængelse heraf gøres det endvidere gældende, at det ikke kan have været lovgivers hensigt med patientforsikringsordningen, at patienten i løbet af et behandlingsforløb kan ryge indenfor og udenfor lovens dækningsområde, som vil være resultatet, hvis det lægges til grund, at sagsøgers patientskade ikke er omfattet af KEL.

Det gøres endvidere gældende, at enhver tvivl om sagsøgers retsstilling må fortolkes i henhold til lovens formål og i lyset af de særlige beskyttelsesregler, som patientforsikringsordningen og forbrugerretlige regler i øvrigt bygger på.

Det bemærkes, at sagsøger ved indgåelse af aftalen om operationen var forbruger, og at der som følge heraf er skærpede krav i forhold til markedsføring og oplysningspligt i forbindelse med aftaleindgåelsen.

Samlet gøres det gældende, at sagsøgt skade er omfattet af den danske patientforsikringsordning, med den konsekvens at sagen skal hjemsendes til Ankenævnet for Patienterstatningen til realitetsbehandling af sagen.

..."

Ankenævnet for patienterstatningen har til støtte for sin påstand i et påstandsdokument anført følgende anbringender, der er gentaget og uddybet under hovedforhandlingen:

" ...

Til støtte for frifindespåstanden gøres det gældende, at der ikke er grundlag for at tilsidesætte sagsøgtes afgørelse af 2. december 2014 (bilag 4), hvorved sagsøgte tiltrådte Patienterstatnings afgørelse af 14. august 2014 (bilag 3) om, at sagsøgerens sag ikke er omfattet af klage- og erstatningslovens dækningsområde, jf. § 19, stk. 1. Der er ikke under sagen fremkommet noget, der kan føre til en ændret vurdering.

Efter hovedreglen i § 19, stk. 1, omfatter klage- og erstatningslovens dækningsområde alene skader, der er påført her i landet.

Sagen angår en mulig skade opstået i forbindelse med operationen den 18. oktober 2011, og det er ubestridt, at denne operation (og de efterfølgende genoprettende operationer) er foretaget i Sverige. Der er derfor ikke tale om en skade påført her i landet.

Den eventuelle skade er heller ikke omfattet af lovens dækningsområde i medfør reglen i lovens § 19, stk. 3. Efter denne bestemmelse gælder loven også for patienter, der modtager vederlagsfri behandling eller tilskud til behandling på sygehuse, klinikker m.v. i udlandet efter sundhedsloven.

Ministeren for sundhed og forebyggelse er i medfør af klage- og erstatningslovens § 19, stk. 4 (tidligere lov om patientforsikring § 1, stk. 4), bemyndiget til at fastsætte nærmere regler om, hvilke områder der er omfattet af lovens § 19, stk. 1-3.

I medfør af lov om patientforsikring § 1, stk. 4, er der ved bekendtgørelse nr. 1097 af 12. december 2003 fastsat nærmere regler om dækningsområdet for patientforsikringen. Bekendtgørelsen er opretholdt i forbindelse med indførelsen af klage- og erstatningsloven.

Ifølge bekendtgørelsens § 4 omfatter behandling i udlandet efter lovens § 1, stk. 3 (nu klage- og erstatningslovens § 19, stk. 3), dokumenteret, forskningsmæssig og eksperimentel behandling, som patienter er henvist til af sygehusvæsenet efter reglerne i lov om sygehusvæsenet (nu sundhedsloven).

Behandling i udlandet reguleres af sundhedslovens kapitel 22. Betingelserne for, at regionsrådene kan tilbyde en patient "henvisning" til behandling i udlandet er reguleret ved sundhedslovens § 89 og de i medfør deraf fastsatte regler.

Det betyder, at patienten skal være henvist af de danske sundhedsmyndigheder til den pågældende behandling i udlandet for at være omfattet af klage- og erstatningsloven.

Det er ikke tilfældet i denne sag. Sagsøgeren tog selv initiativ til at få foretaget en brystforstørrende operation, og sagsøgeren er således ikke blevet henvist til operationen i *Sverige* af danske sundhedsmyndigheder i medfør af sundhedslovens § 89.

Det er uden betydning, at forundersøgelsen den 6. oktober 2011 og efterfølgende kontroller fandt sted på klinikken *B*. Det bemærkes hertil, at sagsøgeren ikke har gjort gældende, at der er opstået en skade i forbindelse med disse undersøgelser i *Danmark*. Det er udelukkende selve operationen foretaget den 18. oktober 2011 i *Sverige* som sagsøgeren har angivet som årsag til den angivelige skade (bilag C).

Det er ligeledes irrelevant for vurderingen efter lovens § 19, stk. 1 og 3, at det var som følge af markedsføring i Danmark, at sagsøgeren rettede henvendelse til *B* med henblik på at få foretaget den pågældende operation, ligesom det er irrelevant, at aftalen måtte være indgået, og betalingen måtte være sket i Danmark.

..."

Rettens begrundelse og afgørelse

Efter § 19, stk. 1 i lov om klage- og erstatningsadgang inden for sundhedsvæsenet ydes der erstatning efter lovens regler til patienter, som her i landet påføres skade i forbindelse med undersøgelse, behandling eller lignende. Efter samme lov § 19, stk. 3, ydes der tillige erstatning for patienter, som modtager vederlagsfri behandling eller tilskud til behandling på sygehuse, klinikker mv. i udlandet efter sundhedsloven.

Det fremgår af sagen, at *A* efter eget valg og for egen regning har fået udført en brystforstørrende operation på en klinik i *Sverige*, efter at have været til forundersøgelse på en klinik i *Danmark*. Det fremgår videre af sagen, at den anmeldte skade skulle være påført under operationen i *Sverige*.

Da den anmeldte skade ikke er påført her i landet, er der ikke grundlag for at yde erstatning efter lov om klage- og erstatningsadgang inden for sundhedsvæsenet, jf. denne lovs § 19, stk. 1. Det forhold, at *A* forud for operationen var til en forundersøgelse på en klinik beliggende i Danmark, ændrer ikke herved. Herefter, og idet det af *A* i øvrigt anførte ikke kan føre til et andet resultat, tager retten den af Ankenævnet for patienterstatningen nedlagte påstand om frifindelse til følge.

Som følge af sagens udfald skal *A* betale sagsomkostninger til Ankenævnet for patienterstatningen med 30.000 kr. Beløbet dækker udgifter til advokatbistand og er inkl. moms. Ved fastsættelsen heraf er der

ud over sagens økonomiske værdi, der af A ; skønsmæssigt er
opgjort til 300.000 kr., taget hensyn til sagens omfang og varighed.

Thi kendes for ret:

Ankenævnet for patienterstatningen frifindes.

I sagsomkostninger skal A til Ankenævnet for
patienterstatningen inden 14 dage betale 30.000 kr.

Sagsomkostningerne forrentes efter rentelovens § 8 a.

Kristine Kjellerup Hansen
dommerfuldmægtig

Udskriftens rigtighed bekræftes.
Retten i Nykøbing Falster, den 18. november 2015.

Anja Pedersen, Elev